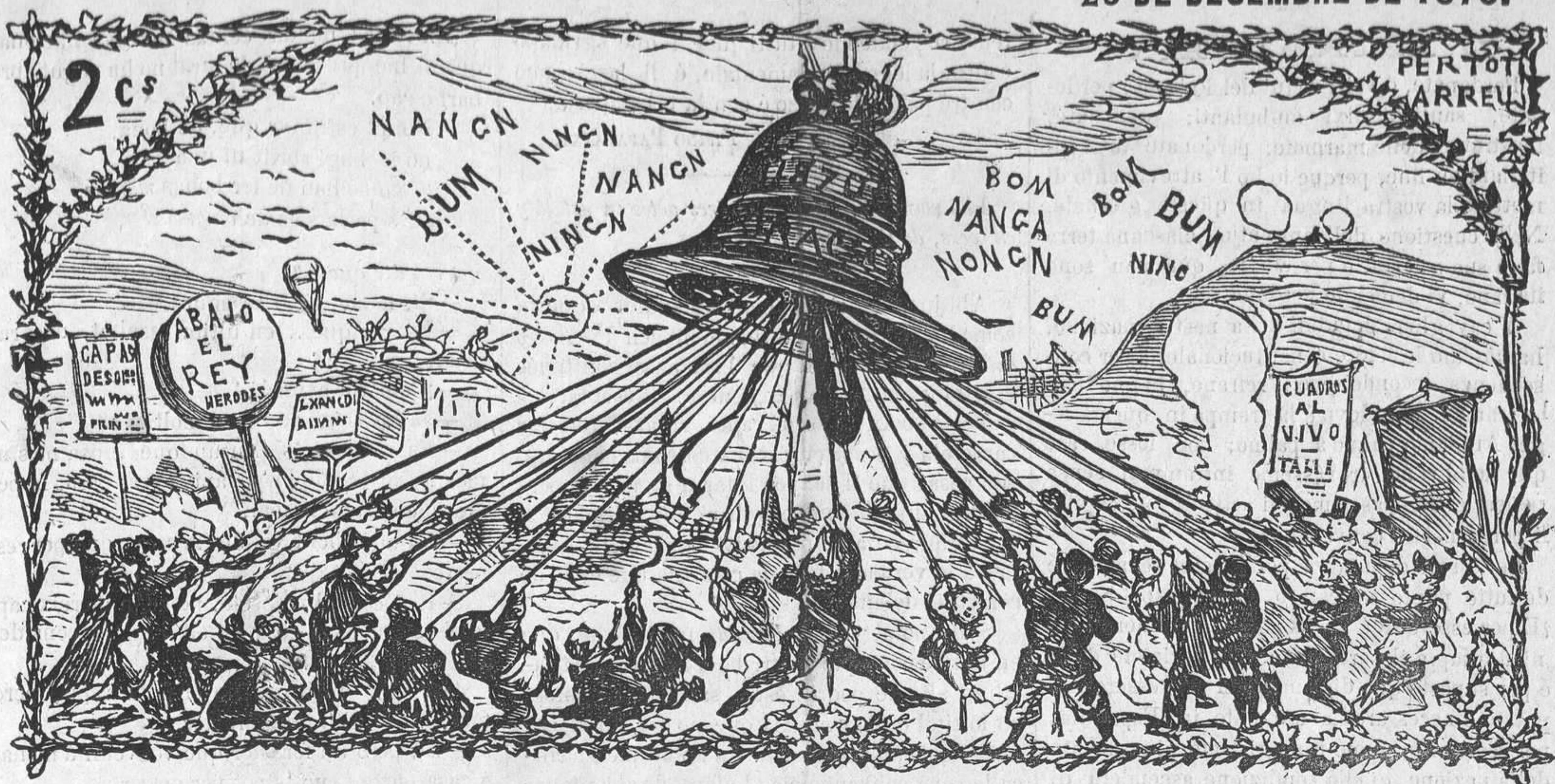

ANY I. BATALLADA XXXVI.

BARCELONA.

25 DE DESEMBRE DE 1870.

LA CAMPANA DE GRACIA.

FELICITACIÓ.

LO REY DE 'N PRIM.

L'ESTRANIERO.

Perdonate, ó voi i coqui del Falcone; perdonate, santi-diguixi ambulanti; perdonate, mostratori delle marmote; perdonate tutti gli italiani en fine, perque io ho l' atrevimento di mettere la vostra lingua in qüesta giornale. Nella cuestione del linguatjo, ciascuna terra fa la sua güerra, é per ció, io, que non sono italiano, vi demando perdone.

Y cavaglieri deputati della nostra nazione, hanno fato la legge constitucional, é per consecuencia, secondo dice il refrano, hanno fato la trampa. Ma ¿dove é la trampa in qüesta lege? Andiamo palmo á palmo; non fosse caso que noialtri noi trovássemos intrampati sensa pensar. Reppassiamo gli articuli piu capitalli per la nostra convenenza.

Per éssere deputato é per éssere senatore é de tutto punto necessaro éssere espagnuolo. ¿E per essere Re? La constituzione non resiente sopra il particolare. La opocizione dice, é per suposto que dice male: si per éssere deputato é necessaro habere nato in Espagnia, per éssere Re, que é il magistrato piu elevato della nazione, qüella condizione ascenderá di punto. Ecco l' errore. Come il senatore, il deputato, dobbe parlare nella Cámara, á necesitá de empatoglare l' espagnuolo, ma il Re...

Perqué necessita parlare, il Re? Nessuno mi esponde: ho lasciato convensuta á l' oposizione.

Ancora io vado piu lugno que gli autori de la legge constitucional: io sostegno á pede é á caval-lo, que é ventatgioso que il Re non sia espagnuolo. ¿Perqué? me diranno qüesti raganzi male educati que dícen peste del governo. Perqué sí, io contestero; perque così il soberanno podrá éssere piu justo. Sé il Re fosse natto in Spagnia, habrebbe delle amistate arraigate. E dico io ¿come é possibile que il primo magistrato fascia justitsia con qüelli que nella sua primera etá ha giogato alta pelotta, á riscatto, á naritsi ó á la mona. Pensare que co-si potrebbe operare justamente, é pensare nel escusatto.

Nel mio modo de vedere é una grande ventatgia que il Re sia estraniero, perqué il Re, dobbe semblare piu grande que gli altri huomini, é io sono nella persuazion que Homero noi sembla piu grande, perqué non l' intendiamo.

Vedete la sapiensa dei deputati en no parlar de la nacionalitat del Re. Ben fatto: lasciate mormorare á la oposizione, é tiráttevi á la espalta tutto qüel-lo que el-la dica, perqué i brammi de áseni, non ascéndeno al celo.

¡Bel-la oposizione..! Dice: si qüel-li que ocúpano il posto número uno, necessítano éssere espagnuoli, ¿perqué no necessita éssere espagnuolo qüel-lo que ocupa il número cento? Io non sono matemático forto, ma sapré respondere de un modo satisfactorio á qüesta cuestione numerale. Il trono é il número cento, convenuto; il posto del deputato é il número uno. Dunqüe precisamente perqué il trono é il número cento, qüel-lo que ocupa il trono, non dobbe éssere eguale á qüel-lo que ocupa il posto de deputato. Le condizione dóbbono éssere distinte.

¡Mi pare que qüesti ragioni éntran al mollo dei ossi del-la oposizione!

E basta, perqué é preciso tutta la calma de un redattore de la Campana, per parlare di qüesta cosa sensa cremarsi.

Per ara, in qüesto punto ho esplicatto á l' oposizione quanto sono qüíndeci. Si un altro giorno noi ci troviamo de humore, continua-

remo rispondendo á tutti qüel-li que sgrídan contra la legge fondamentale, é li lasciaremo con tré palmi de nasso é con la boca aperta.

FIFINO PAPATATXI.

Los egoistas, comedia en tres actes en catalá y en vers, de D. SERAFÍ PITARRA.

Ab justicia sigué molt aplaudida aquesta comedia estrenada últimament en lo Teatro catalá, y desitjariam que 'l seu autor continués escribint en lo mateix género. Presentar los defectes baix lo seu cantó ridicol, retratar caràcters y posar en escena costums populars, son cosas que 'l senyor Pitarra ho fa á la perfecció y dificilment se trobará autor dramàtic catalá que en aixó puga rivalizar ab ell. Aixis logra lo verdader fi de la comedia que es lo de corregir deleitant.

S' ha notat en *Los Egoistas* un defecte, que en nostre concepte no arriba á serho per la facilitat ab qué podria estar salvat. Consisteix en lo títol de la comedia que no respon al caràcter dels protagonistas. Un home que sacrifica la seva conveniencia al afany de amontonar riquesa, que va pobre, deixat y menja malament, es avaro y no egoista; aquet es al contrari, tot ho sacrifica á la seva conveniencia.

Aquesta qualitat sols ressalta en un dels tres que l' autor nos ha presentat com egoistas.

Ab un altre títol, aquet defecte no existiria, y per aixó no li donem importancia.

Si al argument de *Los egoistas* poguéssem donarli molt valor, lo trovariam inverosímil. Lo de qué un subjecte porti un plan preparat y obri sempre preveyent lo que sucsehirá mesos endebant, arribi de Amèrica y passi tot tal com havia previst, es en estrem rebuscat.

Peró en la comedia que 'ns occupa, 'ls caràcters y l' originalitat dels incidents fan oblidar l' argument de una manera completa, y 'ls espectadors sénten ab gust tota l' obra encara que 'l desenllás s' endevini desde 'l primer acte.

La dicció es fácil y natural lo diálech, si se exceptua algun parlament de *D. Pancho* y de *Assumpta*, un tant impropis del género á qué perteneix la comedia. Los xistes de bon género, se tocan los uns als altres.

L' autor sigué cridat varías vegadas en escena y 'l públich estigué aplaudint continuament. La espontaneitat ab qué foren donats los aplausos, demostra al autor cuant agradan *Los egoistas*, y deuria estimularlo a escriurer en aquest género.

La direcció y execució foren bonas. Los senyors Fontova, Soler, Fuentes y Cuello interpretaren de una manera acabada 'ls seus papers y la Sra. Soler y 'l senyor Clucellas se feren applaudir ab tot y resultar los seus papers pálits al costat dels altres quatre.

L' escena estigué ben posada y la exacta y ben pintada decoració, obra del Sr. Planella, arrencá del públich un aplauso general al tirarse 'l teló.

M.

REPICHES.

Diumenge passat l' Ajuntament y la Junta municipal de Sanitat varen celebrar ab un àpat la desaparició de la febra groga. Entre 'ls brindis, quatre varen ser pel clero. Aquet, de segur que s' estimaria mes que li paguessen los atrassos.

Entre las moltes centas marxes nacionals que s' han presentat, lo jurat no ha pogut aprobarne cap.

No m' estranya que, de bona,

no n' hagi sortit ni una...

¡Com se han de fer bonas marxes,
si 's parla sols de vingudas!

—Vol dir que...?

—Si, home, sí; li asseguro.

—És dir que... en últim resultat, desgracias..

—Com vol evitarlo!

—Ja ho veig, aquí son molt...

—Es clar; si 's pensan que sensa més ni més... No es que jo 'n sapiga res, pero, la pena que surt de la má..,

—Va allá ahont va. Jo 'm creya que per respecte.

—Respecte al respecte, no se 'n mereix cap, aixó es una altra cosa. Si ell hagués considerat l' esperit de...

—Ja veig que á vosté no li falta rahó, pero també... al últim un foraster...

—Sí, però un foraster que vol venir á manar á casa meva... no 's pot permetrer.

—Allá veurem. Ho sentiré; no per ell, però pels altres.

—Jo també; per ell sí que... ¡mal com no...!

—Estiga bonet.

Aquesta conversa la varen sentir l' altre dia tot escoltant á 'n Mayeroni. Com no lo varem enténdrer, la donem al públich per si 'n pot tréurer l' aigua clara.

Senyor Mayeroni, ¡per mor de Deu! esculleixi las produccions que posi en escena. Eslliastima que una companyia tant bona com la de vosté, passi 'l temps ensajant dramons de mal género. ¡Veu ab la *Forza de la coscienza* com va tenir molta gent y molts aplausos? Donchs lo mateix li sucsehirá sempre que la repeixeixi, y sempre que 'ns dongui dramas com Milton, Kean, y comedias com la *Calumnia*, la *Gelosía*, etc.

Los periódichs nos fan sapiguer que molts joves estudiants per capellá han anat á Girona á rébrer ordes. Com que ara 's parla de que té que haberhi mohiments carlistas, pera tranquilitat dels lectors, los hi fem sapiguer que las ordes que tenen que rebrer, res teneh que véurer ab cap sublevació. Nosaltres, á lo menos aixis ho creyem.

La vida parisien, que's posá en escena lo dimàrs passat en lo teatro Principal, no va agradar. Sempre habiam cregut nosaltres, que la vida de una ciutat sitiada, no podia tenir gaires atractius.

Los uns; vé per Barcelona;
altres; vé per Cartagena.

Lo que 'm sab greu es que vinga,
que per ahont, no 'm dóna pena.

Creyem que 'n tenint rey, l' Ajuntament, cuan adornilo frontis de las Casas Consistorials, posará 'l retrato del rey devant de la lápida de la Constitució. Sempre s' habia fet y es just que 's torni á fer. Lo rey deu tapar la lápida de la Constitució.

¡Recordeus..! ans de morir
esclamá Carlos primer.

Lo crit del rey de Inglaterra,
jo estich que anaba péls reys.

La partida de la Porra, sembla que s'escampa per Espanya. Si aquí n'hi hagués alguna cosa, crech que 'ns ho haurian fet sapiguer. En tot cas, ja sabem com se manega, y ja 'n sentirem á parlar.

Baix lo titol de «Historia de las bellas artes» Don Anton Fajas y Ferrer coneugut ja per diversos treballs en lo mon literari, acaba de publicar un quadern de unes 80 pàginas: Conté moltes notícies curiosas, sobre tot lo catálech de la galeria de retrats de artistas, de lo palau dels Medicis de Florencia, moltes teorias atinadas sobre las bellas arts y bons punts de vista per la critica.

Llastima que en compte d' un folleto no hagi escrit un tomo lo S. Fajas.

En la Habana cuan reberen la noticia de l' elecció de rey, cantaren un *Te-Deum* y feren una gran parada. Per efecte de la guerra civil, l' Habana ha perdut molt.

Lo Liceo, obrí la temporada'l dimecres passat ab la *Sonàmbula*. La entrada sigué bona; la companyia, fora de la Sra. Peralta, no deixá massa content al públich. Veurem que tal anirà alguna altra ópera.

Ja ha vingut en lo Circo un prestidigitador italià. Se veu que 'ls italians hi enténen á fer escamoteig. ¡Se sapigesssen escamotejarse ells mateixos!

Se diu que l' duch de Aosta vé determinat á guanyar una creu de S. Fernando. Ja 'm sembla que la pot guanyar; y no sols la de S. Fernando, sino de altres y tot. En Balaguer pot regalarli *la santa creu de Saboya*.

¡Sí vé pels Ignoscents. li posarán la *llufa*! — Y pot ser li farán anar á comprar ungüent de *estáquem aquí*.

— Y pot ser li aixafarán l' ou al clatell.

Don Nicolau: vosté ja dcu estar acostumat á l' imprecació que mes usan los italians. Acostuman á dir: *Per Baco!* ¡No es vritat que ja ho sabia?

Per Nadal, cada ovella á son corral. Las ovellas de Italia, acostuman á anarsen als altres corrals.

En lo Liceo posan en escena *L' Africana*. No 'ls alarmi 'l títol, pensantse que es res de la partida de la Porra. Aquesta es un *mito*, y aquella es una ópera de 'n Meyerbeer. De la Porra 'l govern no 'n sab res y de l' *Africana* si. En l'òpera, los que hi moran, ho fan véurer; en la partida, los que hi moren, ho fan de veras. Per últim; los que fan l' *Africana*, son europeos; y 'ls que forman la Porra, son africans.

En Balaguer diu en una poesía seva: «Italia, dolsa Italia, la terra dels poetas!» Aquí tenen lo perqué ell s'ha quedat á Italia. Com que ell es poeta, se está á la seva terra.

Home, no se'n mogui de la terra dels poetas.

Un crit revolucionari va ser lo de *Viva Espanya* ab honra!

D. Joan Tenori buscaba
las honoras per deshonrar,
y en lo sgle en que vivim
encara que han Dons Joans.

En los primers días de aquesta setmana, la policia prenia als venedors, unas fullas que duyan per títol: *¡Afueras el estranjero!* Era un article de un diari de Madrid. Aixó debia ser lo mal que tenia, perqué l' editor de la *Campagna* ven una obra titolada: *¡Atrás el estranjero!* y la policia no li ha recullit. Es cert, que aquesta obra no es copia de cap diari.

En la Barceloneta hi ha una colla que té l' entreteniment de anar pels cafés y trencar copas, vasos y ampollas. ¡Si s' han pensat que aquets objectes varen dur la febra groga! Lo senyor Rivero, que va ser del parer de cremar lo moll de fusta, no va dir res de las copas, vasos y ampollas, y aixó que ell no podia dudar de que n' hi habia. Ab aixó, la policia que reculleix impresos, no faria cap mala obra que reculliss aquesta colla destructora.

Si l' Duch vé per Barcelona y al passar per la Barceloneta s' adona de alguna trencadissa ¡qué dirá!

No sé 'ls republicans perqué no volen que vinga en Llagosta. Es un home com los altres y de home á home, que vinga.

Diuhen que l' Amadeo fará per casa. Com que es de la casa de Saboya ¿qui ho duda que fará per casa? ¡Té uns ditxos lo senyor Ruiz Zorrilla!

Es dir que fará per casa,
diu en Zorrilla ¡Qué diu...!
Aixó de dalt son *punts negres*,
no son pas punts suspensius.

Vaja, que tot lo *civil*, nos té que venir de Italia.

Ve una actris italiana per representar en espanyol, y 's diu *Civili*.

Ve 'n Salvini y posa en escena *La mortecivile*. Té que venir lo de Aosta y 's pensa ab la *llista civil*.

¡No es estrany que 'n Cialdini recomani la *Guardia civil*!

Se veu que 'ls italians nos volen *civilizar*.

A una noya que conegué'l 29 de Setembre de 1868.

Jo 't vaig véurer, jo 't vaig véurer
l' any 68, molt maca,
però he vist que t' han caigut
tots los bonichs que portabas.
Se que la culpa no es teva;
sé que has tingut la desgracia
de ráurer ab marmassors
que t' han dat penas amargas.
Si uns t' han deixat sense un céntim,
y fins al coll empenyada,
altres t' han deixat sense honra,
y aquesta es la pitjor taca.
¡T' han fet quedar embustera,
t' han fet malehir ¡infamia!
t' han fet aná ahont han volgut,
t' han fet abaixar la cara!
¡Pobre noya! Ara m' han dit
que 'ls teus marmassors te casan.
¡Cuan ells marit t' han triat'
quin mal víurer se 't prepara!
Jo 't compadeixo, noyeta,
¡que bé 'n llenzarás de llàgrimas!
Tens una vehina, ¡pobre!
que també està de desgracia,
però al menys los que la cuidan

en consolarla s' afanyan;
no la fan casá á la forsa
per ferla mes desgraciada;
no li captan un marit
que degui martirizarla,
no li buscan un espós
que la miri ab repugnancia.
Las penas que té, la pobre,
li vénen de fora casa.
A tu, en ta casa mateixa,
t' han dat las penas que passas.
Casante 't dühens de fóra
la mes grossa que t' faltaba.
¡No viurás, trista noyeta,
entre penas tant amargas!
¡Malheit, de tants dolors,
malheit qui n' es la causa!

GREGORI LLUCH.

BATALLADAS.

Deyan que las Corts votarian *vint milions* pera dotació del rey, y que aquet ne renunciaria la mitat, Jo proposo un negoci á fer. Que votin los vint milions per mi, y jo 'n renuncio las *nou décimas* parts y trono y tot. Si entrem en tractes, encara pot ser que 'n rebaixi alguna coseta mes,

En la primera sessió de las Corts, després de la vinguda de la Comissió, no hi havia orde del dia senyalada. Es dir: va ser una sessió sense orde, per culpa del senyor President. Es dir: la culpa va ser del disgust de haber trencat tres campanillas. ¡Que 's pensan que no hi ha mes que recordarse de senyalar orde, despresa de haber fet tanta trencadissa!

Ja ha sortit *El Tiburon* de aquest any. No saltres l' hem vist fresch, sá y de bon humor com sempre. En *Pellicer* hi ha posat unes caricatures que portan mes cúa que las fetxorias de la Partida de la Porra. Hi ha cada suelto que canta 'l misteri y cada poesia que dona gust de llegir. ¡Sembla impossible que per un RAL l' editor dongui aquellas 16 planas de gran tamanyo, y no hi perdi bous y esquellas! ¡Ja té sort de despatxarne molts!

Lo Papa ha enviat al germá de D. Carlos un breu molt expressiu, perque pugui casarse ab D. Maria de las Neus de Braganza. De manera que aquet breu, té que ser molt llarg.

Los venedors de viram se queixan que aquest any no tenen la venda dels anys anteriors. Es cuestió d' *galls*, y aquest any la gent no 'n gastan com los altres anys. Desde que va marxar la Comissió á Florencia, que varem dir que passariam mal Nadal. Ja veuen com no 'ns equivoquem.

En lo Romea se prepara una funció á benefici del senyor Izquierdo. En ella 's posarà en escena una comèdia de Scribe, arreclada al espanyol pel viscompte de San Javier. Creyem que no 's prohibirà aquesta obra. Pero per lo que podria ser, vaginti 'l primer dia.

Ja haurán reparat los lectors que ara la *Campagna* es un periódich *trilingüe*. Es CATALÀ, idioma popular nostra; CASTELLÀ, idioma oficial; y ITALIÀ, idioma comandant.

En Victor Balaguer sembla que ha pres per ofici 'l de *acompanyant*. Cuan va venir á Barcelona 'l senyor Ruiz Zorrilla, ell vingué á a-

companyarlo; y ara s' ha quedat à Italia pera acompañar á Espanya al duch de Aosta. ¡Qui sab si li dónan alguna cosa com á cicerone!

¡Quina llastima que 'n Monturiol no acabés l' Ictineo, ara que podria fer tant bon servey! deya l' altre dia un subjecte.

No sabem perqué.

L' altre tarde lo *Diari de Barcelona* s' queixaba de que en lo Romea ballescen lo can-can dugas criaturas, y s' estranyaba de què 'ls seus pares ho permetessen. Sentim que 'l *Diari* tingués rahó, pero nosaltres donem la rahó á un moro y á un sagristá, cuan ne ténen.

Ja la noblesa ha decidit disòldres. ¡Quina desgracia que 'ns cau á sobre!

Tant si 's dissol com si no, baró, compte, marqués, duch lo que es per mi, y per molts altres, sols serán títols de fum.

Se diu que 'l rey vindrá lo dia sis de Janer. La *Campana*, que veu en bonas fonts, ho assegura. Fícsinse en la fetxa.

Asseguran que 'l senyor Figuerola sera intendent de palacio. *Intendo, intendo.*

De orde gubernativa en Madrid s' ha manat recullir una improvisació teatral del diputat Roberto Robert, titolada *La crítica de Macarroni I*. Si 's proposan recullir críticas, ja poden comensar per recullir la situació actual, perqué es molt crítica.

L' Ajuntament va fer fill adoptiu de Barcelona al senyor Moret, la Diputació, al senyor Rivero y l' Ajuntament de Mallorca, al governador civil dc aquella isla.

Los que no teniu familia, no us queixeui, que ha arribat l' hora que á qui Deu no li don fills, las autoritats n' hi dónan.

Una criatura que ha sentit á dir que 'l rey vindrá per Barcelona, está empenyada en posar la sabateta ab balcó. ¡Ténen unes sortidas las criatures!

Llegim en un diari de Saragosa, que en algun cantó de aquella capital han aparescut penjats en efígie quatre personatges.

Desaprobad aixó de penjar en efígie.

Cosas que fan federal.

Dir mal de la minoría.

Dir que 'ls francesos guanyan, Y alguna altra.

S' assegura que Espartero renuncia 'l collar de l' Anunciata. Jo també ho faria: sent home, i ja me 'n podrian portar de collars! N' hi ha que no s' ho miran com jo.

Hem llegit en alguna revista de *Los egoistas*, que 'l públich va cridar al autor en escena per un xiste xocarrer, de mal gust. Nosaltres debíam tenir pá als ulls, però no ho varem sapiguer véurer. L' autor fou cridat en escena, cuan un actor diu que ha fet una compra barata de guants nous, bonichs, nets, ab lo sol defecte de que tots son de la mà esquerra. Aquet xiste pot ser no té prou valor pera fer que 's cridi al autor en escena, pero de aixó á dir que 'l xiste es grosser, hi ha set lleugas de camí.

La sessió de Crerts en què 's tractà de las autorisasions fou molt tumultuosa.

En las sessions tumultuosas compadeixo á n' en Zorrilla; pero encara compadeixo molt mes, á las campanillas.

¡Cuants milions diu?

— Trenta.

— ¡Mal número!

— ¡Perqué?

— Judas va vèndrer á Jesus per trenta diners.

— Ha llegit la sessió del dia 19?

— Si senyor.

— Va ser escàndalosa.

— ¡Aquells crits!

— No eran pas los crits l' escàndol principal.

— ¡Aquells insults!

— Tampoch. Lo escandalós era la proposició de 'n Romero Robledo, Figuerola y altres.

L' escàndol, senyors ministres no es los crits y 'ls alborots; aquets, son la consecuencia, l' escàndol es lo que 'ls mou.

PELICERATO.

Grats lectors de *La Campana*, ab salut lo gall menjeu; y ab l' Italia no penseu, perqué us treuria la gana. Si us digués algun pavana que té de vení de allá qui la ditxa 'ns portará, déuli felicitació, que de segú té turró y pot sé vos ne dará.

CANTARES.

Si te digo que te quiero, tú no me querrás creer; si me dices que me quieres, tampoco te creeré.

El pueblo, es el Océano; sus amores son los peces, que en la mar viven tranquilos, y en saliendo de ella, mueren.

La luz de la libertad vi un dia en el cielo azul... Pongo fin á mis cantares, que se me apaga la luz.

N.

XARADA.

Avuy, pels que gastan gana, faré xarada de teca, y quasi bé hi poso 'l coll que tot menjador l' encerta. (Lo del coll, ho dich per dirlo, ¡No s' ho prenguessen de veras!) La primera es per menjá, com fruit de primera y terça, com prima y dos repetit, com hú y quart, per moltas bestias, com dos, quart, quint de meló, com cargols cuits á l' entera. A tothom que l' endevini li dem, per mitja posseta, lo Tiburó y lo XANGUET; perqué hem fet una avinensa ab l' editor dels dos peixos y 'ns ha dit: «Ja que s' hi empenyan, per un ral cada almanach, les hi deixo fer l' oferta».

¡Apai que una ganga aixis, cada dia no 's presenta.

La solució, per suposat, dissapte.

La Solució á la Xarada del número anterior, no sé si la sáben. Los noys que van á la professió ne portan las butxacas plenas. Es CARAMELLO.

EL TIBURON.

ALMANAQUE HUMORÍSTICO,
plagado de chispeantes caricaturas
políticas debidas al lapiz
del reputado pintor

JOSÉ LUIS PELLICER,

y escrito

con mucha sal por autores españoles de nota.

Hace ocho años que se publica con gran éxito.

Forma 16 páginas gran fólio con unas 50 láminas y vale solamente

UN RAL SCLAMENT!

Nadie se arrepentirá de la adquisición de este almanaque que es el mas barato que se publica en España.

LO XANGUET.

Almanach ilustrat per lo intelligent caricaturista T. Padró y escrit per Pau Bunyegas, Pitarrà, Mosen Serà y altres, que han afegit á las obras de Misericòrdia la de Fer riurer á qui no 'n te ganas. Forma 16 páginas fólio menor, y conté prop de 50 láminas y val solament l' RAL!

Imp. de la V. H. de Gaspar.—Ataulfo, l'4
I. López, Editor.